

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE - priloga

naziv **ODSTRANJEVANJE ZAŠČITNE ČELADE PRI POŠKODOVANEM MOTORISTU**

koda **20.16**

Zadnje čase pogosto slišimo o hudih prometnih nesrečah motoristov in sopotnikov. V večini primerov gre za neprilagojeno hitrost in padec po tleh ali pa trk v oviro, slednji imajo v večini primerov težje poškodbe. Prve minute vlada med naključno mimoidočimi panika in strah. Pristop do poškodovancev naj bi bil vedno enak, vedno poskušamo pristopati frontalno, tako, da nas poškodovanci najprej zagledajo in šele nato zaslišijo. Kako ravnati naprej ali snamemo motoristu čelado, ali mu skušamo pomagati da vstane, ali ga pustimo pri miru?

Pri motoristih najpogosteje zasledimo dva tipa zaščitnih čelad. Preklopne čelade, pri katerih se bradni del dvigne in integralne čelade, ki so popolnoma fiksne.

Slika 1. preklopna in integralna čelada

Pri preklopnih čeladah je sam postopek potega čelade z glave malo lažji, saj se čelada nekoliko bolj razširi in lažje zdrzne z glave.

priloga - NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

Postopek:

Ko pristopamo na mesto nesreče, vedno najprej poskrbimo za lastno in poškodovančevo varnost. Poskušamo pristopiti od spredaj iz zgoraj navedenega razloga. S tem preprečimo nepotrebno obračanje poškodovančeve glave, ko poskuša ugotoviti, iz katere strani prihaja ropot naših korakov ali podor kamenja, lomljenja vej pod našimi stopali. Ko prispemo do poškodovanca, pokleknemo in ga primemo za glavo preko čelade.

Slika 2. pristop in fiksacija glave preko čelade.

S tem, ko smo ga prijeli za čelado, smo ročno zavarovali premike glave in vratne hrbtenice. Poskušamo vzpostaviti verbalen kontakt in počakamo na morebiten odziv.

priloga - NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

Takoj nam iz zadnje strani pomočnik preprime glavo.

Slika 3. prepriemanje glave
Z eno roko primemo bradni del čelade, z drugo roko pa odpremo vizir čelade.

Slika 4. odpiranje vezirja

priloga - NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

Slika 5. dvig bradnega dela čelade

Slika 6. zaponka pri varnostnem paščku čelade

Pri integralni čeladi pa bradnega dela ne moremo dvigniti, ampak samo odpnemo ali odrežemo pritrtilni pašček
Sledi prijem pod zatilje in za trdi del spodnje čeljusti, tako, da pomočnik lahko čelado prime, razširi in prične z snemanjem z glave.

Slika 7. prijem pod zatilje in spodnjo čeljust

Slika 8. poteg čelade z glave preko nosu

priloga - NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

Ko čelado snamemo z glave, ji spodnja roka reševalca, ki ročno fiksira glavo, sledi, da glava ne omahne brez kontrole proti tlom.

Slika 9. prevzem fiksacije glave

Naprej sledijo postopki pregleda in oskrbe poškodovanca. Postopek snemanja čelade ni zapleten, ampak se ga da popolnoma osvojiti z nekaj vaje in treninga.

LITERATURA:

Campbell, J.E. 2015., *International Trauma Life Support for emergency care providers*. 8th ed. New Jersey: Pearson education.

Haut, E.R., Kalish, B.T., Efron, D.T., Haider, A.H., Stevens, K.A., Kieninger, A.N. & Chang, D.C., 2010. Spine immobilization in penetrating trauma: more harm than good?. *Journal of Trauma and Acute Care Surgery*, 68(1), PP. 115-121.

Theodore, N., Hadley, M.N., Aarabi, B., Dhall, S.S., Gelb, D.E., Hurlbert, R.J. & Walters, B.C., 2013. Prehospital cervical spinal immobilization after trauma. *Neurosurgery*, 72(3), PP. 22-34.

Philip, A.F., Fangman, W., Liao, J., Lilienthal, M. & Choi, K., 2013. Helmets prevent motorcycle injuries with significant economic benefits. *Traffic injury prevention*, 14(5), PP. 496-500.

Slike - osebni foto arhiv oblikovalcev protokola